

www.polenia.org.ua

ПОЛЬСЬКЕ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЄ ТОВАРИСТВО
POLSKIE KULTURALNO-OŚWIATOWE TOWARZYSTWO

Zadanie realizowane w ramach zlecenia przez Kancelarię Senatu RP zadań w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2011 r. dzięki pomocy Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Реалізація проекту здійснюється за підтримки Сенату Польщі та Фонду „Pomoc Polakom na Wschodzie”

III конгрес польських наукових товариств за кордоном

У цьому році 7–11 вересня відбувся III конгрес польських наукових товариств за кордоном.

Зустріч учених з усього світу була організована Товариством «Спільнота Польська», Ягеллонським університетом і Польською Академією мистецтв. Головною темою дебатів була наступна проблема: «Польська молодь на чужині – виховні й освітні завдання». Чимало визначних науковців із-за кордону, а також з-над Вісли дискутували про сучасний стан і майбутнє польськомовних наукових центрів поза межами Польщі. Почесним гостем конгресу був президент РП Броніслав Комаровський, який говорив про потребу в самоорганізації полонійних середовищ, звернення до минулого досвіду і, звісна річ, про необхідність відкритості на нові явища.

У 2005–2006 рр. у конгресах брав участь голова ПКOT «Відродження», кандидат філологічних наук, доцент Лех Сухомлинов, а його доповіді щодо свідомості й національної ідентичності поляків на Сході були опубліковані у післяконференційних збірниках. У цьому році в межах конгресу відбувалася також медична сесія «Медицина й охорона здоров'я: виховання польської молоді на чужині»; представницею від поляків Бердянська була голова Полонійного об'єднання лікарів Ольга Бондарева, яку було відзначено почесною нагородою – статуеткою Беганського. Ця нагорода надається особам, які мають високі заслуги перед медициною.

Серед багатьох проблем, що обговорювалися під час цьогорічного конгресу, професор Анджей Бонусяк порушив тему освіти на Сході. Його доповідь «З досвіду навчання польської мови й функціонування її в Бердянську» викликала зацікавленість серед учасників зібрання. А. Бонусяк говорив про досягнення місцевих поляків у цій справі, зокрема про Центр польської мови й культури, який є структурною одиницею кафедри слов'янської філології Бердянського університету менеджменту і бізнесу. Він також нагадав про те, що центр був заснований у 2004 році керівництвом університету і Головним управлінням Польського культурно-освітнього товариства «Відродження» в Бердянську. При цьому враховувалася велика зацікавленість польською культурою з боку студентів цього вишу, а також представників полонійного середовища.

III Kongresu Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie

W tym roku, w dniach 7-11 września, odbył się III Kongres Polskich Towarzystw Naukowych na Obczyźnie. Spotkanie uczonych z całego świata było przygotowane przez Stowarzyszenie "Wspólnota Polska", Uniwersytet Jagielloński i Polską Akademię Umiejętności. Temat wiodący obrad to "Młodzież Polska na Obczyźnie - zadanie edukacyjne". Wiele wybitnych osobistości naukowych z zagranicy oraz znad Wisły dyskutowało o stanie obecnym oraz przyszłości polskojęzycznych ośrodków naukowych poza granicami Polski. Gościem honorowym Kongresu był prezydent RP Bronisław Komorowski, który mówił o potrzebie samorganizowania się środowisk polonijnych, odwoływania do dawnych doświadczeń, ale i konieczności otwarcia na nowe zjawiska.

W latach 2005 i 2008 w Kongresach uczestniczył prezes PKOT „Odrodzenie” doc. dr Lech Suchomłynow, a jego referaty, dotyczące świadomości i tożsamości narodowej Polaków na Wschodzie zostały opublikowane z zbiorach pokonferencyjnych. W tym roku w ramach Kongresu odbywała się również sesja medyczna „Medycyna i opieka zdrowotna: kształcenie polskiej młodzieży na obczyźnie”, dlatego Polaków Berdiańska reprezentowała prezes Polonijnego Koła Lekarzy Olga Bondarewa. Warto wspomnieć, że Prezes PKL została Laureatem Honorowej Statuetki Biegańskiego – 2011. Wyróżnienie to jest przyznawane przez Czesłochowskie Towarzystwo Lekarskie osobom i instytucjom zasłużonym dla Towarzystwa i Medycyny.

Wśród licznych problemów, poruszanych pod czas tegorocznego Kongresu, profesor Andrzej Bonusiak poruszył temat edukacji na Wschodzie. Jego referat pod tytułem „Z doświadczeń nauczania i funkcjonowania języka polskiego w Berdiańsku” wywołał zainteresowanie wśród uczestników zebrań. A. Bonusiak mówił o osiągnięciach miejscowych Polaków w tej dziedzinie, między innymi o działalności Centrum Języka i Kultury Polskiej, które jest jednostką strukturalną Katedry Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Managementu i Biznesu w Berdiańsku. Wspomniał też o tym, że Centrum zostało założone w 2004 roku przez Władze Uniwersytetu i Zarząd Główny Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku ze względu na znaczne zainteresowanie kulturą polską ze strony studentów tej uczelni oraz przedstawicieli środowiska polonijnego.

Дім є далеко. Польща й надалі близька...

15 вересня в музеї “Подвиг” відбулося відкриття виставки “Дім є далеко. Польща й надалі близька...”.

Задумом ініціаторів виставки (Андрей Кшиштоф Кунерт і Рафал Столярський) було представлення історії найнезвичайнішого формування Польських Збройних Сил з часів II світової війни.

На 50 планшетах великого формату показано бойовий шлях Армії генерала Андерса – від Польської Армії в СРСР, створеної у серпні 1941 року, а у березні-серпні 1942 року евакуйованої з СРСР на Близький Схід, через Польську Армію на Сході (АПС) аж до II Польського Корпусу, створеного в липні 1943 року, Корпусу, який з грудня 1943-го провадив військові дії на італійському фронті. Завдяки фотографіям й історичним документам показано також драматичний, (вже повоєнний), розділ історії цієї Армії, символом якого стало позбавлення генерала Владислава Андерса польського громадянства органами влади Народної Польщі у вересні 1946 року (це рішення було анульоване тільки у 1989 році).

Виставка показує також

складний період початку формування цієї Армії в СРСР, пізніші її шляхи через три континенти (Європа, Азія, Африка, знову Європа) і славетний бойовий шлях в Італії (Монте Кассіно, Лорето, Предаппіо, Болонія) слідами легіонів генерала Юзефа Домбровського, нарешті драму трьох тисяч солдатів, для котрих протягом усієї війни “дім був далеко, але Польща весь час близько” і котрим не довелося дійти з італійської землі до Польщі. На виставці було представлено багатий ілюстративний матеріал, чимала частина якого була відсутня у книжкових і альбомних публікаціях не лише у час існування ПНР, а й зараз. Для підготовки виставки використано як оригінальні фотографії, так і мапи, ескізи, книжкові видавництва, військову пресу, поетичні тексти, солдатські пісні, графіку, карикатури, плакати,

поштові марки тощо.

Виставку підготовлено Генеральним Консульством РП у Харкові і Польським культурно-освітнім товариством “Відродження” в Бердянську та приурочено до Дня міста Бердянська. Для польського народу день 17 вересня є скорботною датою. Власне цього дня у 1939 році війська СРСР без оголошення війни напали на Польщу, порушуючи її суверенність та ламаючи основи міжнародного права. Підставою для агресії Червоної

Армії став пакт Ріббентропа-Молотова від 23 серпня 1939 року між СРСР та гітлерівською Німеччиною.

Окупація Польщі Червоною Армією означала фактичний вступ СРСР у Другу світову війну. - Польська держава фактично припинила існування. Радянські і німецькі війська в Польщі розмежовували лінію по ріках Нарев, Вісла, Сян, як і було передбачено секретним додатковим протоколом. Для надання законності радянському режимові в Західній Україні 22 жовтня 1939 р. під контролем нової влади було проведено вибори до так званих Народних зборів, а вже 1-2 листопада 1939 р. п'ята сесія Верховної Ради СРСР ухвалила рішення про включення Західної України і Західної Білорусі до складу СРСР.

Використано матеріали інтернетної сторінки “Столична Естрада”.

Dom jest daleko. Polska wciąż jest bliska...

15 września w Muzeum „Podwíg” odbyło się otwarcie wystawy pt. „Dom jest daleko. Polska wciąż jest bliska”.

Zamierzeniem twórców wystawy (Andrzej Krzysztof Kunert i Rafał E. Stolarski) było przedstawienie dziejów najbardziej niezwykłej formacji Polskich Sił Zbrojnych czasów II wojny światowej.

Na 50 planszach dużego formatu zaprezentowano szlak bojowy Armii Generała Andersa we wszystkich jej trzech wcieleniach - od Armii Polskiej w ZSRR, tworzonej od sierpnia 1941 r. i ewakuowanej z ZSRR na Bliki Wschód w okresie marzec-sierpień 1942 r., poprzez Armię Polską na Wschodzie (APW) aż do II Korpusu Polskiego, utworzonego w lipcu 1943 r. i od grudnia 1943 r. wchodzącej do walki na froncie włoskim. Za pomocą fotografii i historycznych dokumentów opowiedziano także o dramatycznym powojennym już rozdziale dziejów tej Armii, którego symbolem stało się pozabawienie generała Władysława Andersa obywatelstwa polskiego przez władze Polski Ludowej we wrześniu 1946 r. (decyzję tę anulowano dopiero w 1989 r.).

Wystawa pokazuje zarówno trudne początki tej Armii w ZSRR, późniejszą jej drogę przez trzy kontynenty (Europa, Azja, Afryka, ponownie Europa) i chlubny szlak bojowy we Włoszech (Monte Cassino, Loreto, Ankona, Predappio, Bolonia) śladami Legionów gen. J.H.Dąbrowskiego, wreszcie dramat stu

tyśocy żołnierzy, dla których przez całą wojnę „dom był daleko, ale Polska wciąż blisko”, a którym znów nie dane było dojść „z ziemi włoskiej do Polski”.

Na wystawie został zaprezentowany bogaty materiał ilustracyjny w dużej mierze nieobecny w publikacjach książkowych i albumowych - w czasach PRL, ale i obecnie w kraju, jak i na emigracji. Do jej przygotowania wykorzystano zarówno oryginalne fotografie, jak i mapy, szkice, wydawnictwa książkowe, prasę wojskową, teksty poetyckie, piosenki żołnierskie, grafiki, karykatury, plakaty, znaczki pocztowe etc.

Wystawa została przygotowana przez Konsulat Generalny RP w Charkowie i Polskie Kulturalno-Oświatowe Towarzystwo „Odrodzenie” w Berdiańsku i odbywa się w ramach obchodów Dnia Miasta Berdiańska, obchodzonego w dniu 17 września. Dla Polaków jest to data żałobna, przypominająca o podstępnej inwazji radzieckiej, ale właśnie w tym dniu Berdiańsk został zwolniony od okupantów faszystowskich.

Na otwarciu byli obecni przedstawiciele władz miasta oraz środków przekazu masowego. Po przedstawieniu historii Armii Andersa Ela Jaworska zaśpiewała kilka polskich piosenek żołnierskich, stwarzając klimaty tamtych burzliwych lat. Kulminacją stała się pieśń Czerwone maki na Monte Casino.

Wykorzystano materiały strony internetowej „Stołeczna Estrada”

Україна – Польща – Європейський Союз: договір про асоціацію

29-30 вересня на саміті «Східного партнерства» в Варшаві Польща збирається запропонувати ініціативу, яка допоможе Україні реалізувати реформи. Про це заявив заступник міністра закордонних справ Польщі Миколай Довгелевич.

Варшава вважає, що переговорний процес щодо угоди про асоціацію України з ЄС завершиться цього року, однак для підписання договору належить пройти складну бюрократичну процедуру.

Посол Польщі в Україні Хенрик Литвин підкреслив: «Після того, як текст договору буде узгоджено на політичному рівні, його підписання буде тільки питанням часу».

Коментуючи заяви Києва про те, що у тексті договору про асоціацію має бути згадка про перспективу членства України в ЄС, посол сказав: «Для України це щось на зразок політичного гасла, мовляв, ми – в Європі. І у Києві багато хто вважає, що Європі дуже легко сказати – так, у вас є така перспектива. Але зрозумійте, в Євросоюзі слова, записані в документах, і ті, що прозвучали в офіційних заявах, мають величезне значення, у тому числі правове. У багатьох країнах ЄС декларацію перспективи сприймають не як політичну заяву, а як етап юридичної процедури. А до цього етапу, на думку більшості членів ЄС, переходити поки рано. Хоча насправді в Європі ні в кого немає сумнівів, що в Україні є європейська перспектива, що членство країни в ЄС можливе».

Свою впевненість Х. Литвин пояснив тим, що ніде не зафіксовано обмежень для розширення ЄС, що у статутних документах Євросоюзу є вимоги до країн, які бажають до нього вступити.

Ukraina – Polska – Unia Europejska: umowa stowarzyszeniowa

Pomimo sprzeciwu ze strony Rosji Ukraina jeszcze w tym roku zamierza zakończyć negocjacje z Unią w sprawie umowy stowarzyszeniowej oraz umowy o wolnym handlu.

Integracja ukraińskiej gospodarki z UE to jeden z kluczowych projektów polskiej prezydencji, która dzięki temu chce reanimować politykę Partnerstwa Wschodniego. Pod względem długoterminowym Polska postrzega Ukrainę również jako kandydata do przystąpienia do UE.

Oficjalny Kijów spodziewa się, że zaplanowany na wrzesień w Warszawie szczyt Partnerstwa Wschodniego przyczyni się do przekształcenia tej inicjatywy z abstrakcji do wymiaru praktycznego. Tak się może stać tylko wtedy, gdy Partnerstwo Wschodnie stanie się dodatkowym instrumentem, wzmacniającym dialog między UE i Ukrainą, a nie substytutem kontaktów dwustronnych.

Justyna Bonarek

